

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 grudnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. L. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 27 lutego 2020 roku do 23 kwietnia 2020 roku po ustaniu zatrudnienia w firmie (...) prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) w Z. oraz zobowiązał wnioskodawczynię do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za okres od 27 lutego 2020 roku do 23 kwietnia 2020 roku w kwocie 3.409,74 oraz do zapłaty odsetek.

Decyzją z dnia 26 marca 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. L. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 16 maja 2020 roku do 28 sierpnia 2020 roku, wskazując w uzasadnieniu, że roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od dnia 16 maja 2020 roku do 28 sierpnia 2020 roku wnioskodawczyni zgłosiła w dniu 22 marca 2021, czyli po upływie 6 miesięcy od ostatniego dnia wymienionego wyżej okresu, zaś z dokumentacji nie wynika, aby niezgłoszenie roszczenia w ustawowym terminie nastąpiło z przyczyn niezależnych od M. L..

M. L. odwołała się od obu wskazanych decyzji, organ rentowy w toku postępowania sądowego wnosił o oddalenie obu odwołań.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 czerwca 2021 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi - X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił obie decyzje i przyznał M. L. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 27 lutego 2020 r. do 23 kwietnia 2020 r. i od 16 maja 2020 r. do dnia 28 sierpnia 2020 r. oraz nie zobowiązał wnioskodawczyni do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za okres od 27 lutego 2020 r. do 23 kwietnia 2020 r. ,w pkt. 2 zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz M. L. kwotę 360 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w dniu 9 sierpnia 2021 roku złożył apelację od powyższego orzeczenia, zaskarżając je jedynie w zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego decyzji z dnia 26 marca 2021 roku oraz w zakresie kosztów od tej części.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 67 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez uznanie, że wnioskodawczyni ma prawo do zasiłku chorobowego także za okres od dnia 16 maja 2020 roku do dnia 28 sierpnia 2020 roku oraz w zakresie obciążenia organu rentowego kwotą 360 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na tle tak sformułowanego zarzutu organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania od decyzji z dnia 26 marca 2021 roku.

W odpowiedzi na apelację M. L. reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika wniosła o oddalenie apelacji jako oczywiście bezzasadnej oraz zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podnieść, że w niniejszym postępowaniu Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 374 k.p.c., zgodnie z którym Sąd II instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania.

W rozpoznawanej sprawie w apelacji organ rentowy nie wnosił o rozpoznanie sprawy na rozprawie, a złożone dotychczas pisma procesowe i brak złożenia na etapie postępowania II instancyjnego wniosków dowodowych, dawały

podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przypadku, gdy głosy stron miałyby się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie wydaje się uzasadnione. (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 26.06.2018, III AUa 1815/17).

Przechodząc do rozważań merytorycznych podnieść należy, że istota zarzutów prezentowanych wobec orzeczenia pierwszoinstancyjnego sprowadzała się do ustalenia, czy w istocie zachodziły przesłanki do zastosowania przepisu art. 67 ust. 3 z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz.1133), a zatem czy w analizowanej sprawie zaistniały przyczyny niezależne od M. L. stanowiące przeszkodę w terminowym zgłoszeniu roszczenia o przyznanie do zasiłku chorobowego za okres od 16 maja 2020 roku.

Bezsporny w niniejszej sprawie był fakt, iż wnioskodawczyni złożyła wniosek o przyznanie zasiłku chorobowego za okres od 16 maja 2020 roku do 28 sierpnia 2020 roku dopiero w dniu 22 marca 2021 roku, czyli po upływie 6 miesięcy od ostatniego dnia, kiedy zasiłek wnioskodawczyni przysługiwał.

Sąd Rejonowy niesłusznie jednak przyjął, że niezgłoszenie roszczenia o wypłatę zasiłku chorobowego nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej.

Rację ma bowiem apelujący, że w sprawie niniejszej w żaden sposób nie można przyjąć, że przyznanie zasiłku chorobowego za okres od 16 maja 2020 roku do 28 sierpnia 2020 roku było uzależnione od wyniku innego postępowania, toczącego się w sprawie X U 546/20 z odwołania M. L. - o przyznanie zasiłku chorobowego za okres wcześniejszy (od 24 kwietnia 2020 roku do 15 maja 2020 roku).

Nic nie stało bowiem na przeszkodzie, by wnioskodawczyni, dbając należycie o swe interesy, wniosek o wypłatę zasiłku za dalszy okres sporny złożyła w terminie 6 miesięcy o jakim mowa w przepisie art. 67 ust 3 cytowanej ustawy.

Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest dwuetapowe. Rozpoczyna się ono wnioskiem zgłaszanym do organu rentowego, przed którym toczy się w trybie postępowania administracyjnego, zmodyfikowanego przepisami szczególnymi, a kończy decyzją tego organu. Zarówno praktyka, jak i doktryna prawa są zgodne co do tego, że postępowanie przed organem rentowym jest postępowaniem prejurysdykcyjnym (przedsądowym) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r. I UZ 7/09, Opublikowano: OSNP 2011/1-2/28).

Nie można zatem zgodzić się z sądem meriti, że zgłoszenie roszczenia o wypłatę zasiłku za sporny okres przed prawomocnym zakończeniem sprawy dotyczącej prawa do zasiłku chorobowego za wcześniejszy okres (od 24 kwietnia 2020 roku do 15 maja 2020 roku) byłoby bezcelowe.

Odmowa przyznania przez organ rentowy prawa do zasiłku za wcześniejszy okres nie wydłuża bowiem terminu przedawnienia roszczenia o zasiłek chorobowy, zaś prawo do tego zasiłku ma swój ścisły temporalny wymiar i wynika z powstania niezdolności do pracy, zatem roszczenie o zasiłek chorobowy przedawnia się w terminie zakreślonym w ustawie. Bieg ustawowego przedawnienia nie rozpoczyna więc dopiero wniosek o zasiłek, gdyż roszczenie jest elementem stosunku prawnego (ubezpieczenia i wymagalności świadczenia) i nie można twierdzić, że przedawnienie nie rozpoczyna się dopóki nie zostanie zgłoszony wniosek o zasiłek.

Decyzja organu rentowego co do ubezpieczenia jest tylko deklaratoryjna, stąd przedawnienie nie zależy też od tego, czy dłużnik uznaje stosunek prawny. Przedawnienie biegnie nawet wtedy, gdy dłużnik nie uznaje stosunku prawnego. Innymi słowy przedawnienie wymaga dbania o swoje interesy, zwłaszcza gdy dłużnik kwestionuje stosunek prawny. Organ rentowy wydając decyzję pozbawiającą skarżącą prawa do zasiłku chorobowego za wcześniejszy okres nie uniemożliwił jej wystąpienia o zasiłek za okres sporny.

Podobne stanowisko zajmuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 grudnia 2012 r. I UK 324/12, (opubl.L.), w którym stwierdził, że nawet (przyp. Sądu) odmowa uznania stosunku ubezpieczenia społecznego przez organ rentowy nie

wydłuża terminu przedawnienia roszczenia o (analogicznie wnioskowany – przyp. Sądu) zasiłek macierzyński; kobieta w ciąży, której ZUS zakwestionował etat, powinna upomnieć się o zasiłek macierzyński w ciągu pierwszych miesięcy od urodzenia dziecka; biegu terminu przedawnienia roszczenia o zasiłek macierzyński nie wstrzymuje negatywna decyzja ZUS, nawet jeśli została wydana w wyniku błędu.

W uzasadnieniu cytowanego wyroku Sąd Najwyższy wskazuje, że należy odróżnić pojęcie „przyczyna uniemożliwiająca wypłatę zasiłku” od pojęcia, określonego w art. 67 ust. 3 cytowanej ustawy, a mianowicie „przyczyna niezależna od osoby uprawnionej” w niezgłoszeniu roszczenia.

Toczące się postępowanie sądowe i wyrok wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 25 stycznia 2021 w sprawie o sygn. akt X U 546/20 zmieniający zaskarżoną decyzję i przyznający M. L. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 24 kwietnia 2020 roku do 15 maja 2020 roku nie stanowił więc przeszkody do zgłoszenia przez ubezpieczoną roszczenia o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od dnia 16 maja 2020 roku do dnia 28 sierpnia 2020 roku we właściwym terminie- zgodnie z art. 67 ust. 3 ustawy zasiłkowej.

Postępowanie w opisanej sprawie nie może zatem zostać uznane za przyczynę niezależną od M. L. do zgłoszenia roszczenia o zasiłek chorobowy w ustawowym terminie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał apelację organu rentowego za uzasadnioną i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok oddalając odwołanie M. L. od decyzji z dnia 26 marca 2021 roku.

Ograniczył w związku z tym także - na podstawie art. 98 k.p.c. i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.) koszty zastępstwa procesowego przed sądem I instancji - do kwoty 180 złotych.